

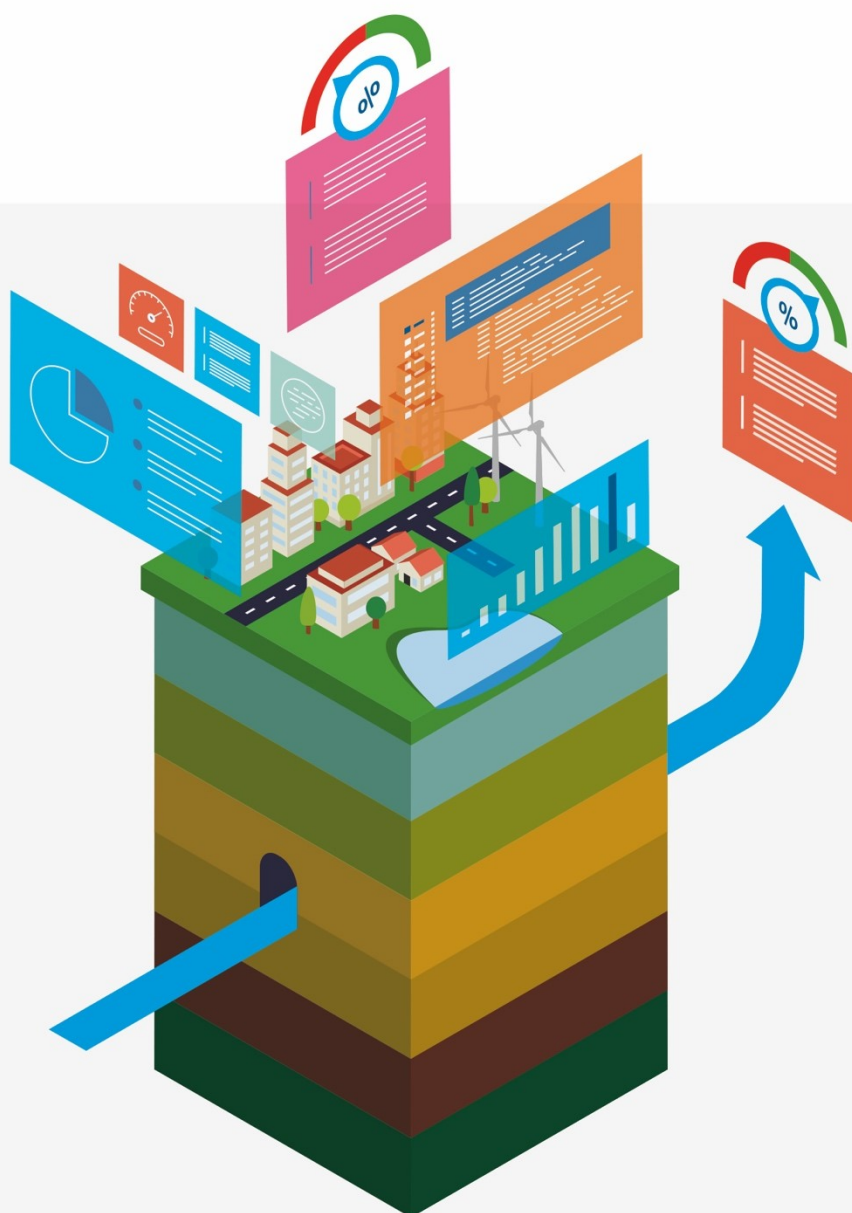

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Verantwoording rapportage 2021

Basisregistraties adressen en gebouwen
(BAG), grootschalige topografie (BGT) en
ondergrond (BRO)

Datum vaststelling door College van B&W Haarlem:	29 maart 2022
---	---------------

DiS Geo

Doorontwikkeling
in Samenhang

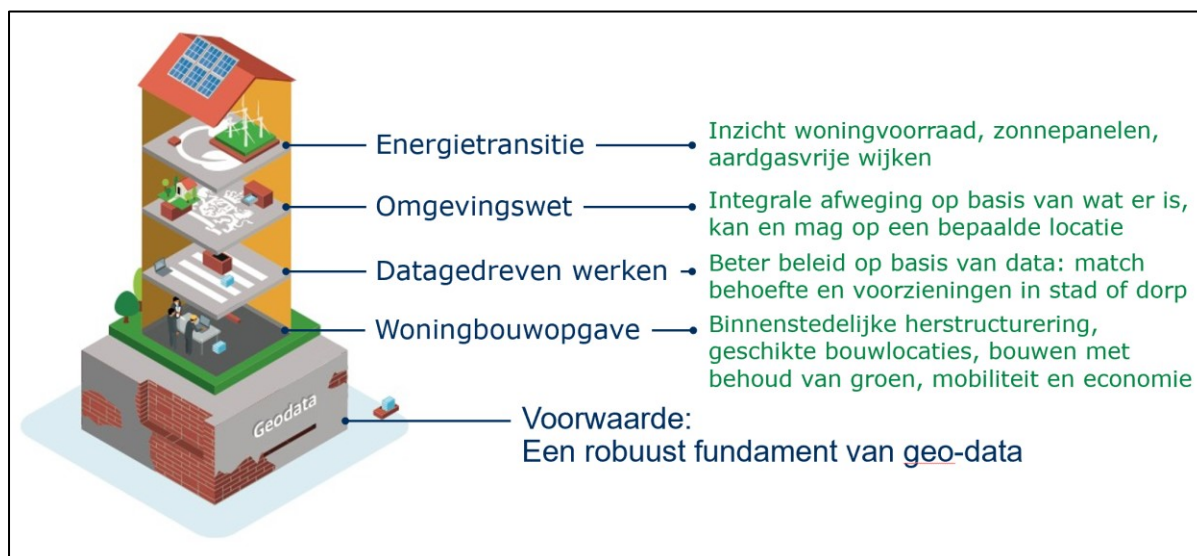
geobasisregistraties.nl

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1. Inleiding.....	6
1.1 Wettelijke taak	6
1.2 Winstpakkers voor de organisatie	6
2. Resultaten	9
2.1 Resultaten in 2021.....	9
2.2 Trend over meerdere jaren	10
3. Verbeterplan	10
3.1 Maatregelen vorige ENSIA-ronde	10
3.2 Nieuwe verbetermaatregelen	11

Managementsamenvatting

In ons land worden geo-basisgegevens jaarlijks meer dan 5 miljard keer gebruikt via de landelijke voorzieningen. Indirect gebruik, via bijvoorbeeld de doorlevering van geo-data door fabrikanten van navigatiesoftware, komt daar nog bovenop. Het gebruik blijft jaarlijks stijgen en het maatschappelijk belang van deze gegevens, als onderdeel van de geo-informatie infrastructuur, is daarmee groot. Het is daarom cruciaal om de gegevenskwaliteit landelijk op peil te houden.

Afbeelding: nationale geo-informatie infrastructuur (NGII) als basis voor maatschappelijke vraagstukken (bron: BZK)

Wij leggen als bronhouderorganisatie verantwoording af over het beheer van de basisregistraties adressen en gebouwen (BAG), grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO). Dat doen we intern richting de gemeenteraad en aan het Rijk via het directoraat-generaal Bestuur, Ruimte en Wonen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De scores, die op de volgende pagina te zien zijn, vormen het resultaat van door ons uitgevoerde zelfevaluaties. Deze evaluaties betreffen de gegevenskwaliteit en de borging van beheerprocessen. Informatiebeveiliging maakt hiervan vooralsnog geen onderdeel uit.

Scores geo-basisregistraties 2021 (tijdvak 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021):

Basisregistratie	Score	Consequenties score	Verbetermaatregelen
BAG		Knelpunten bij de gegevenskwaliteit van de BAG levert op termijn minder goede dienstverlening op in het kader van bijvoorbeeld de uitvoering van de Omgevingswet, en de bijbehorende handhaving.	Om de gegevenskwaliteit van de BAG bij de verwerking van de mutatiesignalering te verhogen, in de keten luchtfoto – BGT – BAG – WOZ, is de structurele samenwerking verkend met de gemeenschappelijke regeling Cocensus.

 < 75% onvoldoende vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Score	Consequenties score	Verbetermaatregelen
BGT		Een kwalitatieve hoogwaardige BGT levert op termijn een goede dienstverlening op in het kader van bijvoorbeeld het beheer van de openbare ruimte.	In 2022 vindt opnieuw een inkoop plaats van diensten voor dagelijks beheer en onderhoud en aanneming, in opdracht van de afdeling BBOR, door de afdeling PCM. De hiervoor genoemde verbeterpunten zullen opgenomen moeten worden in de uitvraag en bijbehorende contractstukken. Ook zal tijdens de opstart aandacht moeten zijn voor het juist aanleveren van de brondocumenten die nodig zijn voor het vullen van de registratie.

 < 75% Onvoldoende vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Score	Consequenties score	Verbetermaatregelen
BRO		Knelpunten bij het juiste en volledig aanleveren van rapportages en onderzoeksgegevens aan de landelijke voorziening BRO levert op termijn minder goede dienstverlening op in het kader van bijvoorbeeld de aanpak van de energietransitie en klimaatadaptatie.	In 2022 vindt opnieuw een inkoop plaats van ingenieursdiensten, in opdracht van de afdeling BBOR, door de afdeling PCM. De hiervoor genoemde verbeterpunten zullen opgenomen moeten worden in de uitvraag en bijbehorende contractstukken. Ook zal tijdens de opstart aandacht moeten zijn voor het juist aanleveren van de brondocumenten die nodig zijn voor het vullen van de registratie.
		De wettelijke verplichting om binnen de opbouw van de BRO: tranche 3, grondwaternetten en -monitoring, op 1 juli 2021 te implementeren is niet gehaald.	De afdeling BBOR gaat de implementatie van tranche 3: grondwaternetten en -monitoring prioriteren in 2022.

 < 60% Onvoldoende vanaf 60% voldoende

Trend score geo-basisregistraties (afgerond):

Registratie	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Score 2021
BAG	100%	80%	78%	85%
BGT	100%	100%	100%	100%
BRO	N.v.t.	38%	45%	66%

Over de knelpunten bij de implementatie van de BRO - tranche 3: grondwaternetten en -monitoring - is de directie door de afdeling BBOR geïnformeerd.

1. Inleiding

1.1 Wettelijke taak

De BAG, BGT en BRO maken onderdeel uit van het overheidsstelsel van basisregistraties. Het bijhouden van deze geo-basisgegevens is verplicht voor gemeenten, met inachtneming van de bijbehorende kwaliteitseisen.

De BAG bevat gegevens over adressen en gebouwen en deze worden centraal beschikbaar gesteld via de Landelijke Voorziening (LV-BAG). Het Kadaster beheert de LV-BAG en stelt de gegevens beschikbaar aan de diverse afnemers. Organisaties met een publieke taak, zoals ministeries, waterschappen, politiekorpsen en veiligheidsregio's, zijn verplicht de authentieke gegevens uit de registraties te gebruiken. Doordat de overheid op deze manier gegevens éénmalig inwint en meervoudig gebruikt, vraagt men burgers niet naar de bekende weg.

De BGT is een gedetailleerde (in vaktaal: grootschalige) digitale kaart van heel Nederland. Daarin worden alle objecten als gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen op een eenduidige manier vastgelegd. Het Kadaster beheert de LV-BGT en stelt de gegevens voor hergebruik beschikbaar. Het doel van de BGT is de hele overheid gebruik te laten maken van dezelfde basisgegevens over de grootschalige topografie van Nederland.

De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. Momenteel wordt de BRO stapsgewijs voltooid. Per stap bevat deze registratie steeds meer gegevens over de diepe en ondiepe ondergrond. Deze worden geordend op basis van zogeheten 'registratieobjecten'. In totaal gaat het om ca. 26 registratieobjecten. Voorbeelden van registratieobjecten zijn de grondwatermonitorsput of het geotechnisch sondeonderzoek. Gebruik van de gegevens in de BRO bespaart op termijn kosten en tijd, omdat onderzoek naar bodem en ondergrond niet steeds opnieuw hoeft te worden uitgevoerd.

Sinds dit jaar verantwoordt de gemeente zich via ENSIA ook over informatiebeveiliging en informatie-architectuur van de WOZ-uitvoering aan de toezichthouder Waarderingskamer. Op deze terreinen worden aan systemen voor de WOZ-uitvoering steeds hogere eisen gesteld. Dit komt doordat de werkprocessen voor de bijhouding van informatie in grote mate worden geïntegreerd met geo-basisregistraties en de geautomatiseerde systemen in toenemende mate werken met elders bijgehouden gegevens.

Naar verwachting zullen de geo-basisregistraties en de WOZ in de komende jaren binnen ENSIA verder samen gaan werken.

1.2 Winstpakkers voor de organisatie

Woningbouwopgave: Wat voor soort woningen moeten we bouwen in welke wijk op welke locatie? Daarvoor is inzicht nodig in verhuisbewegingen (volumes, welke gezinssamenstelling verhuist van woning soort A naar woningsoort B, met welke WOZ-waarde/verkoopprijs en welke oppervlakte naar welke wijken en buurten). Daarvoor zijn data nodig uit de BAG, WOZ, BRP, BGT, bestand wijken en buurten en van het Kadaster. Met behulp van deze gecombineerde data kan beter onderbouwd de woningbehoefte door de gemeente, provincie of Rijk worden vastgesteld. Dit beeld kan vervolgens worden gematcht met de mogelijke woningbouwlocaties. Ook het aanwijzen van de wat grotere bouwlocaties kan beter op basis van data worden uitgevoerd dan op basis van emotie en lokale deelbelangen. Een aanzienlijk deel van de woningen zal worden gerealiseerd buiten of

grenzend aan stad of dorp en hiervoor is inzicht in het land nodig: de grootte (Kadaster, BRT), voorzieningen in de buurt (BGT, BRT), eigendom (BRK), prijs (WOZ-waarde/BRK).

Energietransitie: Woningcorporaties hebben vragen als: ‘Op welke panden in mijn portefeuille kan ik het beste zonnepanelen installeren?’ Een belangrijk deel van het antwoord schuilt in geo-data: zuidelijke ligging daken (BAG, BGT), schaduw van andere gebouwen (nationaal hoogtebestand, BAG, BGT) en benutbare oppervlakte daken (collectief beeldmateriaal, gunstige locaties voor warmtepompen en warmte/koudeopslag (BAG, BGT, BRO).

Omgevingswet: Zonder geo-data geen Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en zonder DSO geen functionerende Omgevingswet. Immers, bij elke vergunningsaanvraag moeten de volgende vragen worden beantwoord: ‘Om welk object gaat het (wat is het), waar staat het precies (waar is het) en op welk perceel ligt het (van wie is het)?’ Deze data komt uit verschillende geo-basisregistraties (WOZ, BAG, BGT, BRK en BRO).

Burgerparticipatie bij bijvoorbeeld beheer en onderhoud van groen, speelweides, trapveldjes en speeltoestellen, wordt voor gemeente en bewoners veel makkelijker als duidelijk is over welke objecten afspraken worden gemaakt en waar die zich precies bevinden (op de kaart). Belasting heffen over onroerende zaken, waterschapsbelasting of andere heffingen is vrijwel onmogelijk zonder actuele informatie (bijvoorbeeld locatie, oppervlakte, bouwjaar) over gebouwen, terreinen en sloten.

Gebiedsgericht werken wordt moeilijk als er geen inzicht bestaat in de objecten (van huizen, winkels en kantoren tot straatmeubilair, parkeerplaatsen en groen) en de locatie van al die objecten.

Ondermijning: Het opsporen van ondermijning gaat vrijwel altijd gepaard met het combineren van data. Deze data betreft niet alleen personen of bedrijven (subjecten), maar vaak ook objecten. Zowel subjecten als objecten beschikken over unieke identificatienummers. Door subjectgegevens via identificatienummers te verrijken met eigendoms- en locatiegegevens (BRK, BAG, WOZ) ontstaat nieuwe informatie die gebruikt kan worden in het kader van fraudebestrijding.

Waar is iets, wat is iets en welke kenmerken het heeft, is relevant voor enorm veel processen. Denk bijvoorbeeld aan stedelijke ontwikkelingsprojecten, beheer openbare ruimte, aanleg van wegen, grondwaterstand beheren, bestrijden van processierupsen, plannen van evenementen, efficiënte thuiszorgplanning, routes voor afval ophalen, versturen van stemkaarten en het feliciteren van 100-jarigen. Zonder actuele, juiste en volledige data zijn deze processen moeilijk uit te voeren en gaat er veel mis. Daarom moeten de geo basisregistraties BAG, BGT en BRO van hoge kwaliteit zijn.

De Ambulancezorg Nederland navigeert bij een melding op basis van de adressen en coördinaten van woningen die allemaal in de BAG staan met een hoge actualiteitswaarde. Binnen 4 dagen na het ontstaan van een object, staat een locatie in de BAG terwijl de routeplanners vaak pas ieder kwartaal worden bijgewerkt. Dit kan in spoedgevallen mensenlevens schelen.

Geo-data worden gebruikt door de hele samenleving. Het gebruik van de geo-basisregistraties is enorm, indirect en divers. Vaak gebruiken medeoverheden, burgers en bedrijven geo-informatie zonder dit door te hebben. Denk aan het invoeren van een adres in de routeplanner, het opzoeken van een postcode, het bekijken van een kaart, opzoeken van de kwaliteit van het zwembad in meertjes, vragen als: ‘Waar is hier de dichtstbijzijnde pizzeria’ (of museum, ziekenhuis, parkeergarage, etc.). Allemaal vragen die beantwoord worden door bevraging van geo-basisregistraties.

Gebruikers combineren datasets en aangezien 'de ketting zo sterk is als de zwakste schakel' is, is de juistheid van geo-basisgegevens cruciaal. Als dat niet zo is, bijvoorbeeld doordat een individuele bronhouder steken laat vallen, gaan processen verkeerd bij grotere, landelijk opererende organisaties.

Waterbeheer Het gebruik van de BGT om de kaarten van het oppervlaktewater te optimaliseren.

Het gebruik van de BRO:

- Om investeringen in dijkversterkingen beter op maat te kunnen maken;
- Om het toenemende grondwatertekort en de effecten daarvan beter te kunnen monitoren;
- Om gemeente klimaatbestendig te maken: bodemdaling, verdroging, verandering van grondwaterstanden, verzilting en grondwaterstanden zijn enkele effecten die optreden als het klimaat verandert. Kennis over de bodem en ondergrond is cruciaal bij het zoeken naar oplossingen voor klimaatadaptatie;
- Voor de energietransitie is de informatie over de ondergrond van belang.

2. Resultaten

2.1 Resultaten in 2021

De score per basisregistratie is opgebouwd uit drie onderdelen: gegevenskwaliteit, kwaliteitsverbeteringstrajecten c.q. transitie en borging proces. Hieronder is de score aangegeven per geo-basisregistratie:

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BAG	Categorie 1: gegevenskwaliteit	77 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore	85 %

Vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BGT	Categorie 1: gegevenskwaliteit	100 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore	100 %

Vanaf 75% voldoende

Basisregistratie	Onderdeel	Score in %
BRO	Categorie 1: gegevenskwaliteit	40 %
	Categorie 2: proces en organisatie	100 %
	Totaalscore ¹	66 %

Vanaf 60% voldoende

¹ Het niet voldoen aan de wettelijke verplichting, BRO-tranche 3: grondwaternetten en -monitoring, op 1 juli 2021 te implementeren, komt niet expliciet in de ENSIA totaalscore naar voren, wel in de score over de gegevenskwaliteit.

2.2 Trend over meerdere jaren

Trend score geo-basisregistraties (afgerond):

Registratie	Score 2018	Score 2019	Score 2020	Score 2021
BAG	100%	80%	78%	85%
BGT	100%	100%	100%	100%
BRO	N.v.t.	38%	45%	66%

BAG

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de Haarlemse BAG in 2021 85% scoort, terwijl de landelijke normscore 75% is. Deze ENSIA score was drie jaar terug 96%, het jaar daarna 80% en vorig jaar 78%. De resultaten zijn door de uitvoering van het verbeterplan in 2021 verbeterd.

BGT

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de Haarlemse BGT in 2021 100% scoort, terwijl de landelijke normscore 75% is. Met deze ENSIA score is – net als in de vorige jaren - de maximale score (van 100%) behaald.

BRO

Uit de zelfevaluatie blijkt dat de Haarlems BRO in 2021 66% scoort, terwijl de landelijke normscore 60% is. Deze ENSIA score was twee jaar terug 38% en vorig jaar 45%. De stijging in de resultaten heeft zich door de uitvoering van het verbeterplan in 2021 in positieve zin doorgezet.

3. Verbeterplan

3.1 Maatregelen vorige ENSIA-ronde

BAG

In het verbeterplan is een hogere BAG-kwaliteit nagestreefd door een optimalisatie van binnengemeentelijke processen, verbetering van de informatieverstrekking naar de BAG en meer gebruik te maken van het berichtenverkeer tussen de BAG en de Basisregistratie Personen (BRP) en het terugmeld-mechanisme van het Kadaster.

De samenwerking met de gemeenschappelijke regeling Cocensus², bij de verwerking van geconstateerde verschillen in de luchtfoto over aanpassingen aan gebouwen, is per 1-1-2021 tijdelijk tot stand gebracht voor het project 'transitie gebruiksoppervlakte BAG-WOZ'. Dit betreft de gehele keten van luchtfoto – BGT – BAG – WOZ. Voor 2022 en verder is de structurele samenwerking met Cocensus op dit punt verkend.

De keten van inwinning, verwerking, databeheer, toegankelijk maken van data en datagebruik beïnvloedt, net als in eerdere jaren, nog wel de score. Het gaat dan met name over het niet altijd binnen de wettelijke termijnen verwerken van wijzigingen. Dit speelt bij de verwerking van definitieve pand geometrieën aan de hand van geconstateerde verschillen in de luchtfoto.

² De WOZ-uitvoering is voor Haarlem gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling Cocensus.

Ook speelt dit bij het overschrijden van de wettelijke afhandeltermijn bij de verwerking van constatering van onbekende bouwwerken en meldingen. Door een eerdere bezuiniging geeft de afdeling Vergunningen, Handhaving en Toezicht (VTH) hier geen prioriteit aan.

Uitblijven van een terugkoppeling van VTH van de start en gereed-meldingen naar de BAG belemmert de samenwerking met andere ketenpartners (BGT en BRP), vermindert de kwaliteit van de gegevens in de BAG en kan (op termijn) de dienstverlening nadelig beïnvloeden.

BGT

In het verbeterplan is een hogere BGT-kwaliteit nagestreefd door een optimalisatie van binnengemeentelijke processen, verbetering van de informatieverstrekking naar de BGT en meer gebruik te maken van de uitwisseling tussen de BGT en de BAG, de BGT en de objectendatabase voor de openbare ruimte (BOR) en het terugmeld-mechanisme van het Kadaster.

In 2021 is gestart om toekomstige straatnamen (openbare ruimte labels) te leveren aan de landelijke voorziening BGT (LV-BGT). Hiermee is een actieve bijdrage geleverd aan de uitwisseling van de data met het Nationale Wegen Bestand (NWB).

De samenwerking met de gemeenschappelijke regeling Cocensus, bij de verwerking van geconstateerde verschillen in de luchtfoto over aanpassingen aan gebouwen, is per 1-1-2021 tijdelijk tot stand gebracht voor het project 'transitie gebruiksoppervlakte BAG-WOZ'. Dit betreft de gehele keten van luchtfoto – BGT – BAG – WOZ. Voor 2022 en verder is de structurele samenwerking met Cocensus op dit punt verkend.

BRO

In het verbeterplan is een hogere BRO-kwaliteit nagestreefd door een optimalisatie van binnengemeentelijke processen, verbetering van de informatieverstrekking naar de BRO. De verbeteracties richten zich nu met name op een volledige en actuele vulling van de landelijke registratie met data die is ingewonnen in opdracht van de gemeente Haarlem. Er is hiervoor een gemeentelijk proces ingericht. Voor de uitvoering is medewerking nodig van in- en externe ketenpartners, opdrachtgevers en uitvoerders. Dat betekent dat er bewustwording, medewerking en naleving van de procesafspraken nodig is bij de bovengenoemde partijen om de benodigde gegevens op tijd te kunnen aanleveren aan de BRO-registratie.

De juiste uitvraag aan de betrokken onderzoeksbureaus is essentieel en is een randvoorwaarde op het goed en volledig terugkrijgen van de gevalideerde BRO-plichtige gegevens.

3.2 Nieuwe verbetermaatregelen

BAG

Er zijn altijd verbeteringen mogelijk. Enerzijds door het horizontale berichtenverkeer, tussen de BAG-BGT, in te richten kan een nog hogere kwaliteit bij deze registraties worden bereikt. Anderzijds door nog beter gebruik te maken van het door het Kadaster ter beschikking gestelde terugmeld mechanisme (bij geconstateerde afwijkingen) zal de actualiteit, volledigheid en juistheid van de BAG-registratie kunnen worden verbeterd. Daarnaast is er blijvend aandacht voor de optimalisatie van binnengemeentelijke processen en de verbetering van de informatieverstrekking.

Bij het kwaliteitsmanagement laten we ons leiden door het nieuwe kwaliteitsdashboard, dat door het Kadaster wordt aangeboden.

In 2022 wordt de inrichting van het horizontale berichtenverkeer, tussen de BGT en BAG, verkend en voorbereid. De start van de realisatie is hierbij afhankelijk van de praktijkervaring van vergelijkbare gemeenten met een identiek applicatielandschap.

In 2022 wordt de inrichting van de 'terugmelding-API³', die recentelijk door het Kadaster is aangeboden, voorbereid en zo mogelijk gerealiseerd.

Voor 2022 wordt ook ingezet op een structurele samenwerking, met de gemeenschappelijke regeling Cocensus, bij verwerking van de mutatiesignalering in de keten luchtfoto – BGT – BAG – WOZ.

BGT

Er zijn altijd verbeteringen mogelijk. Enerzijds door het horizontale berichtenverkeer, tussen de BGT-BAG, en het verticale berichtenverkeer, tussen de BGT en landelijke voorziening, in te richten kan een nog hogere kwaliteit bij deze registraties worden bereikt. Anderzijds door nog beter gebruik te maken van het door het Kadaster ter beschikking gestelde terugmeld mechanisme (bij geconstateerde afwijkingen) zal de actualiteit, volledigheid en juistheid van de BGT-registratie kunnen worden verbeterd. Daarnaast is er blijvend aandacht voor de optimalisatie van binnengemeentelijke processen en de verbetering van de informatieverstrekking.

Bij het kwaliteitsmanagement laten we ons leiden door het nieuwe kwaliteitsdashboard, dat door het Kadaster wordt aangeboden.

In 2022 wordt de inrichting van het verticale berichtenverkeer, tussen de BGT en landelijke voorziening, voorbereid en zo mogelijk gerealiseerd.

In 2022 wordt de inrichting van het horizontale berichtenverkeer, tussen de BGT en BOR en de BGT en BAG, verkend en voorbereid. De start van de realisatie is hierbij afhankelijk van de praktijkervaring van vergelijkbare gemeenten met een identiek applicatielandschap.

In 2022 wordt de inrichting van de 'terugmelding-API', die recentelijk door het Kadaster is aangeboden, voorbereid en zo mogelijk gerealiseerd.

Voor 2022 wordt ook ingezet op een structurele samenwerking, met de gemeenschappelijke regeling Cocensus, bij verwerking van de mutatiesignalering in de keten lucht foto – BGT – BAG – WOZ.

In 2022 vindt opnieuw een inkoop plaats van ingenieursdiensten, in opdracht van de afdeling BBOR, door de afdeling PCM. De hiervoor genoemde verbeterpunten zullen opgenomen moeten worden in de uitvraag en bijbehorende contractstukken. Ook zal tijdens de opstart aandacht moeten zijn voor het juist aanleveren en vullen van de registratie.

BRO

Er zijn altijd verbeteringen mogelijk. In 2022 vindt opnieuw een inkoop plaats van ingenieursdiensten, in opdracht van de afdeling BBOR, door de afdeling PCM. De hiervoor genoemde verbeterpunten zullen opgenomen moeten worden in de uitvraag en bijbehorende contractstukken. Ook zal tijdens de opstart aandacht moeten zijn voor het juist aanleveren en vullen

³ Een API (Application Programming Interface) is een software-interface die het mogelijk maakt dat twee applicaties met elkaar kunnen communiceren.

van de registratie. Daarnaast is er blijvend aandacht voor de optimalisatie van binnengemeentelijke processen en de verbetering van de informatieverstrekking.

De afdeling BBOR gaat de implementatie van tranche 3: grondwaternetten en -monitoring prioriteren in 2022.

Haarlem, 29 maart 2022

mr. C.M. Lenstra
Gemeentesecretaris/Algemeen Directeur

drs. J. Wienen
Burgemeester